

• 07.06.2022 10:09

РУБРИКА [АНАЛІТИКА](#), [НОВИНИ](#)
ДЖЕРЕЛО [«ЮРИДИЧНА ПРАКТИКА»](#)

Дар'я Мінченко, адвокат, партнер «Юрлайн»

Вікторія Рентюк, молодший юрист «Юрлайн»

Верховною Радою України 13 березня 2022 року було прийнято законопроект № [7360](#), що стосується внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо особливостей податкового адміністрування податків, зборів та єдиного внеску під час дії воєнного, надзвичайного стану. Закон № [2260-IX](#) було підписано Президентом 25 травня 2022 року.

Закон набуває чинності з дня, наступного за днем опублікування (з 27 травня 2022 року), крім змін у частині камеральних перевірок декларацій та уточнювальних розрахунків (у разі їх подання), до яких подано заяву про повернення суми бюджетного відшкодування, що набувають чинності з 2 червня 2022 року.

Цим законом внесено такі зміни:

1. Відновлено податковий обов'язок платників податків, у яких є можливість виконувати свої податкові обов'язки.

Платники податків звільняються від відповідальності за несвоєчасну сплату податків тільки за певних умов.

Абз. 1 підп. 69.1 підрозд. 10 розд. XX Податкового кодексу у чинній редакції передбачено звільнення платника податків від відповідальності за несвоєчасне виконання своїх податкових обов'язків за умови відсутності у платника податків можливості своєчасно виконати такий обов'язок та з подальшим обов'язком їх виконання протягом шести місяців після припинення або скасування воєнного стану в Україні.

Законом № 2260-ІХ положення цього підпункту конкретизуються такими доповненнями:

- Платники податків щодо своєї філії, представництва, відокремленого чи іншого структурного підрозділу звільняються від відповідальності у разі відсутності можливості своєчасно виконати свій податковий обов'язок у межах діяльності, що провадиться через такі філії, представництва, відокремлені чи інші структурні підрозділи, на період до припинення або скасування воєнного стану на території України.
- Платники податків, які мають можливість своєчасно виконувати податкові обов'язки, звільняються від відповідальності за несвоєчасне виконання таких обов'язків, граничний термін виконання яких припадає на період починаючи з 24 лютого 2022 року до 27 травня 2022 року, за умови реєстрації такими платниками податкових накладних та розрахунків коригування в ЄРПН до 15 липня 2022 року, подання податкової звітності до 20 липня 2022 року та сплати податків та зборів у строк не пізніше за 31 липня 2022 року.
- Платники податків, зокрема щодо своєї філії, представництва, відокремленого чи іншого структурного підрозділу, у яких відновилася можливість виконувати свої податкові обов'язки, граничний термін виконання яких припадає на період починаючи з 24 лютого 2022 року до дня відновлення можливості платника податків, звільняються від відповідальності за несвоєчасне виконання таких обов'язків за умови виконання ними таких податкових обов'язків, протягом 60 календарних днів з першого дня місяця, наступного за місяцем відновлення таких можливостей платників податків.
- Платники єдиного податку третьої групи, які використовують особливості оподаткування єдиним податком за ставкою 2%, звільняються від відповідальності за несвоєчасне виконання податкових обов'язків, граничний термін виконання яких припадає на період починаючи з 24 лютого 2022 року до дня переходу таких платників на застосування особливостей оподаткування єдиним податком третьої групи за ставкою 2%, за умови виконання ними таких податкових обов'язків протягом 60 календарних днів із дня повернення на систему оподаткування, на якій такі платники податку перебували до обрання особливостей оподаткування єдиним податком за ставкою 2%.
- Платники звільняються від нарахування та сплати штрафних санкцій, передбачених п. 50.1 ст. 50 Податкового кодексу, та пені у випадку самостійного виявлення заниження податкового зобов'язання до 25 липня 2022 року.
- Платники ПДВ тимчасово, до припинення або скасування воєнного стану, не мають права на подання уточнювальних розрахунків до податкових декларацій, передбаченого п. 50.1 ст. 50 Податкового кодексу (внесення змін до податкової

звітності), за звітні (податкові) періоди до лютого 2022 року із показниками на зменшення податкових зобов'язань та/або декларування суми бюджетного відшкодування податку на додану вартість.

Відкритим залишається питання щодо доведення можливості своєчасно виконати податкові зобов'язання та дня відновлення можливості виконати податкові зобов'язання.

2. Відновлено необхідність реєстрації податкових накладних.

Згідно з підп. 69.1-1 підрозд. 10 розд. XX Податкового кодексу платники ПДВ зобов'язані забезпечити у строки, встановлені підп. 69.1, реєстрацію податкових накладних та розрахунків коригування в ЄРПН та уточнити (узгодити) податковий кредит, задекларований платниками на підставі наявних у них первинних (розрахункових) документів, з урахуванням даних податкових накладних та/або розрахунків коригування, зареєстрованих в ЄРПН.

Згідно з п. 32-2 підрозд. 2 розд. XX Податкового кодексу буде скорочено період визнання податкового кредиту за первинними (розрахунковими) документами без реєстрації податкових накладних, а саме «період дії правового режиму воєнного стану» буде замінено на «податковий період лютий, березень, квітень, травень 2022 року».

Таким чином, за податковий період з лютого до травня 2022 року за операціями з придбання товарів/послуг, за якими не було зареєстровано податкові накладні:

- платники податку включають до складу податкового кредиту звітного (податкового) періоду суми ПДВ, сплачені (нараховані) у складі вартості придбаних товарів/послуг, на підставі наявних у платника первинних (розрахункових) документів;
- отримувачі послуг, що постачаються нерезидентами, місце постачання яких розташоване на митній території України, у разі нарахування таким отримувачем послуг ПДВ у складі податкових зобов'язань, визначених у податковій декларації за відповідний звітний (податковий) період, такі платники податку мають право на віднесення цих сум податку до податкового кредиту відповідного звітного (податкового) періоду на підставі наявних у платника первинних (розрахункових) документів.

3. Розширено перелік можливих податкових перевірок під час воєнного стану.

Згідно з підп. 69.2 підрозд. 10 розд. XX Податкового кодексу це:

- камеральні перевірки;
- документальні позапланові перевірки, що проводяться на звернення платника податків та/або з підстав, визначених підп. 78.1.7 (реорганізація, припинення, банкрутство тощо) та підп. 78.1.8 (податкові декларації з ПДВ за певних умов) п. 78.1 ст. 78 цього Кодексу;
- документальні позапланові перевірки платників податків, за якими отримано податкову інформацію, що свідчить про порушення платником валютного законодавства в частині дотримання граничних строків надходження товарів за імпор্তними операціями та/або валютної виручки за експортними операціями;
- фактичні перевірки.

Камеральні перевірки податкових декларацій з ПДВ та уточнювальних розрахунків до них за звітні податкові періоди:

- лютий, березень, квітень, травень 2022 року – розпочинаються на наступний день після 20 липня 2022 року та завершуються не пізніше ніж 20 вересня 2022 року;
- червень, липень 2022 року – розпочинаються на наступний день після 20 серпня 2022 року та завершуються не пізніше ніж 20 жовтня 2022 року.

Документальні позапланові перевірки під час дії воєнного стану проводяться за наявності під час проведення перевірок безпечного доступу, допуску до територій, приміщень, до документів, довідок про фінансово-господарську діяльність, отримані доходи, видатки платників податків та іншої інформації, пов'язаної з обчисленням та сплатою податків, а також безпечного проведення інвентаризації основних засобів, товарно-матеріальних цінностей, коштів, зняття залишків товарно-матеріальних цінностей, готівки.

Документальні позапланові перевірки із зазначених вище питань, що були розпочаті та не завершені до 24 лютого 2022 року, поновлюються та закінчуються протягом 60 днів з 28 травня 2022 року. Такі перевірки поновлюються на невикористаний строк.

У випадку неможливості завершення документальної перевірки її проведення може бути зупинено до завершення дії таких обставин та/або усунення перешкод щодо її проведення. Таке зупинення перериває перебіг строку проведення перевірки.

Документальні позапланові перевірки, що будуть розпочаті після набрання чинності Законом № 2260-IX, з підстав, визначених підп. 78.1.8 п. 78.1 ст. 78 цього Кодексу, декларацій або уточнювальних розрахунків (у разі їх подання), до яких подано заяву про повернення суми бюджетного відшкодування, проводяться протягом 60 календарних днів, що настають після закінчення граничного терміну проведення камеральної перевірки відповідної декларації або уточнювального розрахунку.

У разі виявлення порушень законодавства за результатами проведення перевірок до платників податків застосовується відповідальність згідно з Податковим кодексом, законами, контроль за виконанням яких покладено на контролювальні органи, з урахуванням обставин форс-мажору (підп. 112.8.9. ПК), що звільняють від фінансової відповідальності. Водночас вимоги законодавства щодо мораторію (зупинення) застосування штрафних (фінансових) санкцій (штрафів) на період дії воєнного, надзвичайного стану та/або на період дії карантину, встановленого Кабінетом Міністрів України на всій території України з метою запобігання поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19), не застосовуються.

4. Обумовлено можливість вручення податкових документів платнику податків через електронний кабінет.

Згідно з абз. 8 підп. 69.2 підрозд. 10 розд. XX Податкового кодексу документ, надісланий контролювальним органом до електронного кабінету, вважається врученим платнику податків, якщо він сформований з дотриманням вимог Законів України “Про електронні документи та електронний документообіг” та “Про електронні довірчі послуги”.

5. Відновлено перебіг деяких строків, визначених податковим законодавством.

У підп. 69.9 підрозд. 10 розд. XX конкретизовано, які строки, визначені податковим законодавством, не підлягають зупиненню. До них належать:

- строки реєстрації податкових накладних, розрахунків коригування до них в ЄРПН, подання звітності, зокрема звітності, передбаченої п. 46.2 ПК, сплати податків та зборів платниками податків;
- строки проведення камеральних перевірок, складення актів, подання та розгляду заперечень, визначення грошових зобов'язань, прийняття, надсилання та оскарження податкового повідомлення-рішення за результатами камеральних перевірок, нарахування пені;
- строки проведення фактичних та документальних позапланових перевірок, складення актів, подання та розгляду заперечень, додаткових документів та пояснень, визначення грошових зобов'язань, прийняття, надсилання та оскарження податкового повідомлення-рішення, адміністративного арешту майна за результатами фактичних перевірок.

6. Врегульовано питання подальшої долі суми ПДВ, включеної до податкового кредиту, в разі знищення (втраті) товарів внаслідок непереборної сили у період дії воєнного стану.

Згідно з підп. 69.29 підрозд. 10 розд. XX Податкового кодексу такі суми не включаються до обрахунку суми бюджетного відшкодування та зараховуються до складу податкового кредиту наступного звітного (податкового) періоду до їх повного погашення.